

Medisch Afval na invoering variabele afvalstoffenheffing, Regeling Tegemoetkoming Medisch Afval

Mireille Zeestraten, Beleidsmedewerker BOR

November 2020

1. Inleiding

De landelijke overheid heeft gemeenten opdracht gegeven om in 2025 nog maar 30 kg restafval per inwoner per jaar over te houden. Deze 30 kg bestaat uit materiaal in het huishoudelijk restafval wat niet meer kan worden (na)gescheiden en gerecycled. Om te komen tot deze 30 kg restafval per inwoner per jaar moeten we op een andere manier het afval inzamelen.

Op 1 januari 2021 wordt de variabel afvalstoffenheffing ingevoerd binnen de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo. De variabele afvalstoffenheffing bestaat uit een vast deel en een variabel deel. Bij het variabele deel wordt de hoogte bepaald door het aantal keer dat een inwoner zijn restafval aanbiedt. Het doel is dat inwoners bewuster met afval omgaan en beter afval gaan scheiden.

Inwoners met een (chronische) medische aandoening kunnen veel restafval hebben. Voor deze inwoners is het namelijk niet mogelijk om medisch afval en restafval apart te scheiden. Deze inwoners kunnen door de invoering van de variabele afvalstoffenheffing veel extra kosten krijgen doordat zij elke 3 weken hun restafvalcontainer moeten aanbieden.

Om inwoners met medisch afval tegemoet te komen zijn wij bezig met het opstellen van de Regeling Tegemoetkoming Medisch Afval. Om deze regeling zo volledig mogelijk te kunnen maken en om aan de behoeften van de inwoners tegemoet te komen, is er onder een aantal inwoners een enquête gehouden inzake medisch afval. De uitwerking van deze enquête vindt u in dit rapport.

Centrale vraag:

Hoe komen we inwoners tegemoet die hogere afvalkosten hebben doordat zij te maken hebben met een (chronische) medische aandoening.

1.1 Onderzoek

De aanleiding voor het houden van de enquête is te onderzoeken welk medisch materiaal straks het meest aangeboden zal gaan worden en wat de behoeften van de inwoners zijn.

Verder is er gekeken hoe in andere gemeenten, waar de variabele afvalstoffenheffing reeds is ingevoerd, omgegaan wordt met medisch afval.

1.2 Randvoorwaarden

De variabele afvalstoffenheffing treedt op 1 januari 2021 in werking. De regeling zou met terugwerkende kracht per die datum in moeten gaan.

Binnen de kostentoekening van de afvalstoffenheffing is een bedrag opgenomen voor inzamelkosten kwetsbare groepen. De dekking voor De Regeling Tegemoetkoming Medisch Afval komt uit het budget kwetsbare inzamelgroepen.

2. Onderzoek

2.1 Onderzoeksopzet

Begonnen met het ophalen van informatie over de oplossingen van andere gemeenten, waar de variabele afvalstoffenheffing reeds is ingevoerd, inzake medisch afval. Aan de hand van deze

informatie is er een enquête formulier opgesteld. Dit enquête formulier is verzonden aan inwoners van de gemeente Uitgeest, Castricum en Heiloo die de werkorganisatie BUCH hebben benaderd over dit onderwerp gedurende de periode juni – begin september.

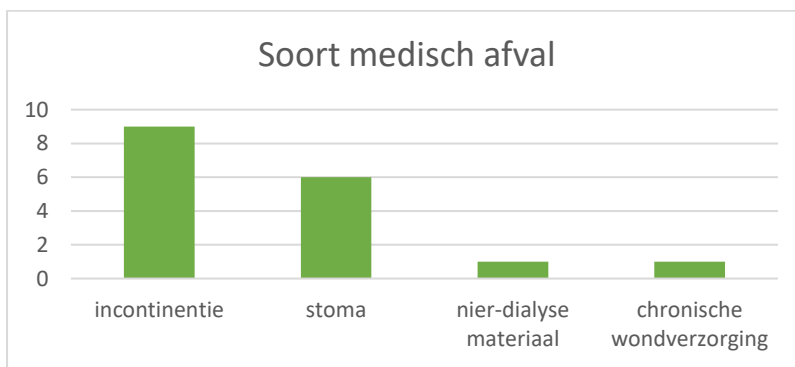
In totaal zijn er 15 enquêtes verstuurd. Alle 15 verstuurde enquêtes zijn ingevuld retour gekomen, wat een 100% score oplevert.

Het enquête formulier bestond uit een 14 tal vragen. Deze vragen worden verder uitgewerkt in de paragraaf 2.2 resultaten.

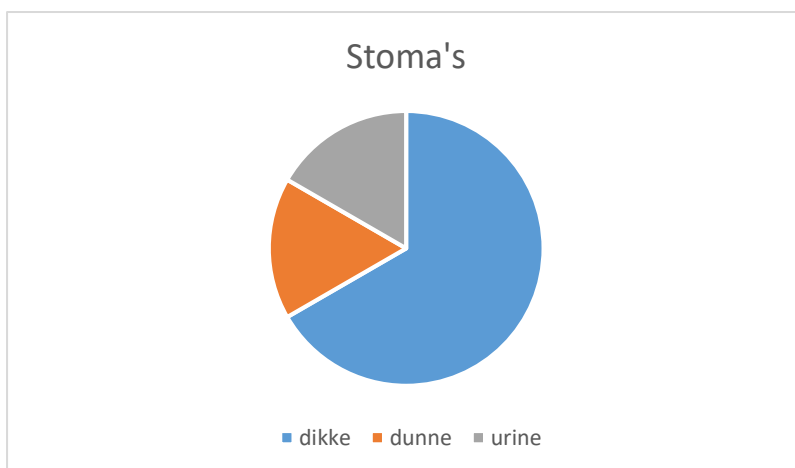
2.2. Resultaten

Hieronder volgen de vragen en antwoorden van de enquête.

1. Welk soort medisch afval heeft u?

2. In geval van stoma-materiaal, is dit voor de dikke of dunne darm?

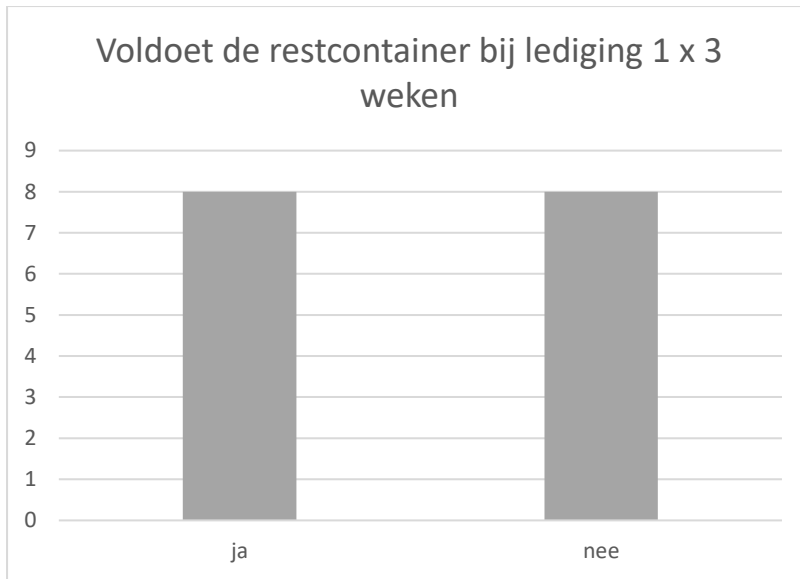

Deze vraag is van belang, omdat de zakjes voor de dunne darm gemakkelijk te legen zijn in het toilet zodat er minder restafval overblijft.

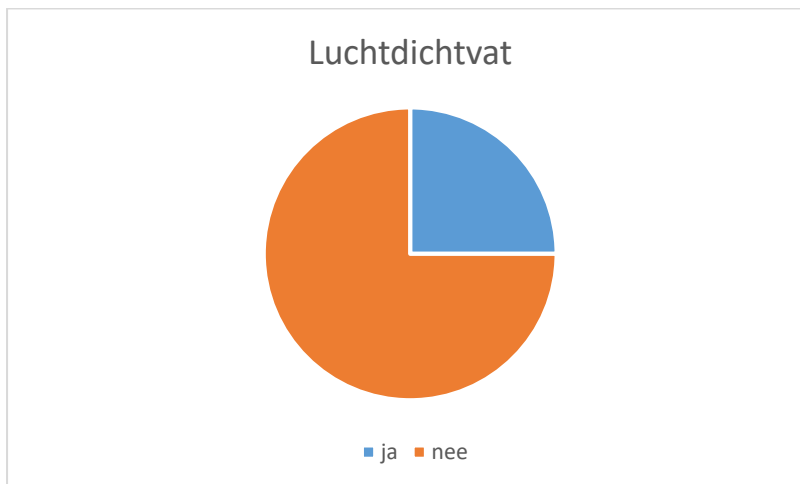
3. Kunt u aangeven hoeveel medisch afval u heeft per dag of per week?

De antwoorden op deze vraag zijn niet onder te brengen in een grafiek. Variërend van 1-2 luiers per dag tot hele lijsten.

4. Kunt u dit medisch afval in de restcontainer kwijt als deze 1x in de drie weken geleegd wordt?

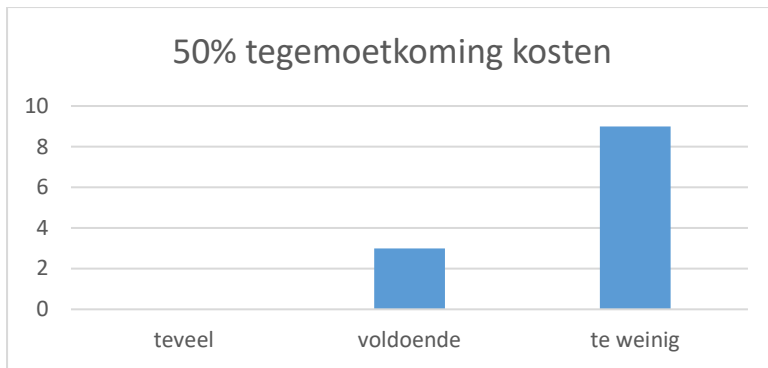

5. Medisch afval veroorzaakt soms geuroverlast. Een mogelijkheid is het verstrekken van een speciaal luchtdicht opslagvat waar u het medisch afval tijdelijk in opslaat. Op de dag dat u uw restcontainer aan de weg zet moet u het opslagvat zelf legen in de restcontainer. Zou dit een oplossing voor u zijn?

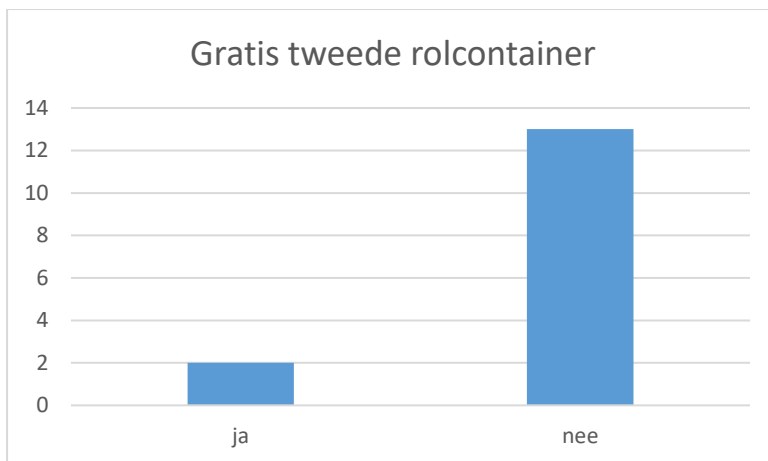
- Past dan alsnog niet in de restcontainer en weer een extra container die ik kwijt moet.
- De stomamaterialen worden goed verpakt in de restcontainer gedaan waardoor er hoegenaamd geen geuroverlast is. Bovendien, gezien de mobiliteit en hoge leeftijd is het legen van genoemd opslagvat in de restcontainer geen optie.

6. Zou een tegemoetkoming in de kosten voor u een oplossing zijn? Voor elke keer dat u uw restcontainer aanbiedt of een worp in de ondergrondse container doet worden er kosten in rekening gebracht. Een vergoeding van 50% van de door u gemaakt kosten vindt u:

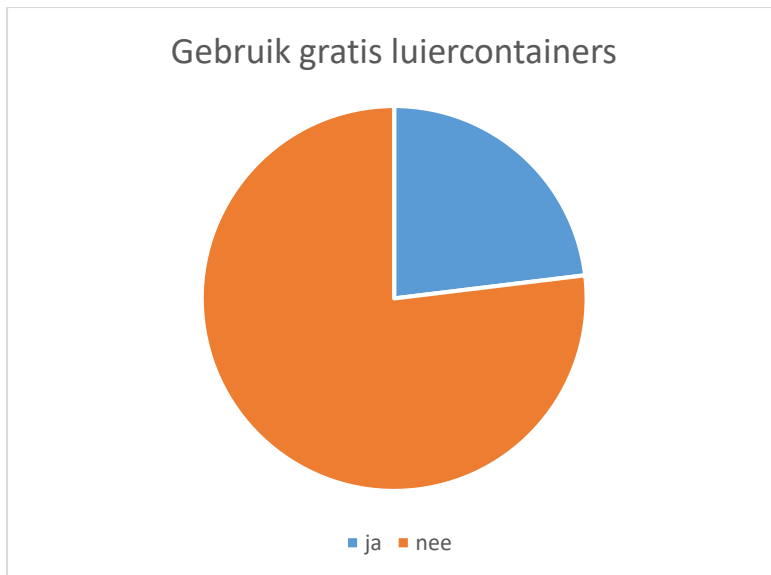
- De kosten voor het legen van de restafvalcontainer zou voor de aanbieders van medisch afval zoals stomamateriaal gratis moeten zijn.

7. Is een (gratis) tweede rolcontainer voor u een oplossing?

- Geen ruimte

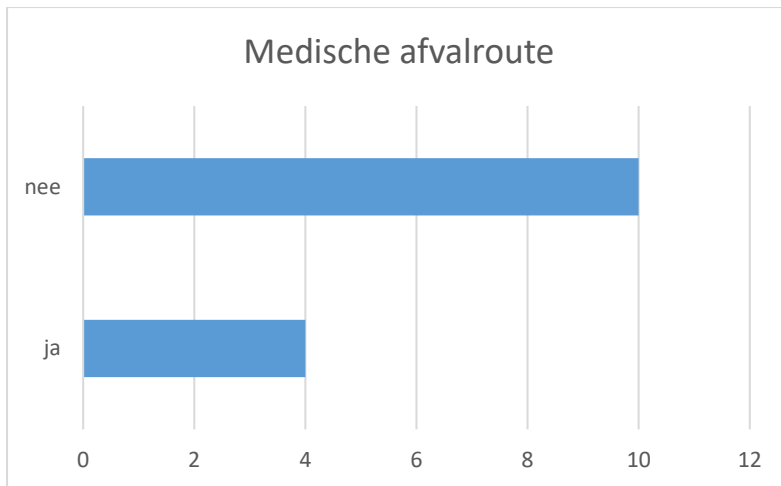
8. Gaat u gebruik maken van de gratis luier- en incontinentiemateriaal-containers bij bijvoorbeeld milieuparkjes en kinderdagverblijven?

Indien nee, dit waren de reacties:

- Ik vind het zeker niet fijn om te reizen met een stanklucht. Niet in de auto, maar ook niet op de fiets.
- De mobiliteit alsook de zeer hoge leeftijd laten dit niet toe.
- Ik ben 86 jaar en kan niet met zakken o.i.d. gaan sjouwen. Ook is het tamelijk genant om daarmee te lopen, je kunt het ook moeilijk een ander laten doen.
- Omslachtig
- Gezien mijn leeftijd leeg ik de boel graag dichtbij huis.
- Omdat de luiers dan langere tijd verzameld moeten worden en we dan stankoverlast krijgen. De afstand is te groot om dagelijks te legen.
- Wij wonen in het buitengebied en zie het niet zitten om met het materiaal of een opslagvat naar containers te gaan brengen met fiets of auto, zolang ik nog auto kan rijden.
- Beperkt mobiel en afval wegbrengen geeft te veel inspanning (categorie chronisch zieken/ouderen met een beperking)
- Te ver weg, te onhygiënisch, luiers zijn zeer verzadigd van urine en lekken vaak uit de zak, extra zakken eromheen lijkt mij ook niet de bedoeling als wij minder afval willen produceren.
- Te onpraktisch, dagelijks naar een dergelijke container rijden is een tijdrovende klus. Fiets hiervoor gebruiken is onhygiënisch omdat de zakken vaak lekken en eenmaal per week is niet handig want dan moet je de luiers een week bewaren, waarin en waar? En wat als de container vol zit, helaas gebeurt dit regelmatig met oud papier weg brengen dan moet je dus op zoek naar een andere container.
- Rolstoel

9. In enkele andere gemeenten wordt gebruik gemaakt van een medische afvalroute, waarin bijvoorbeeld wekelijks het medisch afval aan huis wordt opgehaald (eventueel in speciale afvalzakken). Zou u hier gebruik van willen maken? Zo ja, bent u bereid zelf de speciale afvalzakken hiervoor aan te schaffen en hoeveel wilt u daar dan maximaal aan uitgeven?

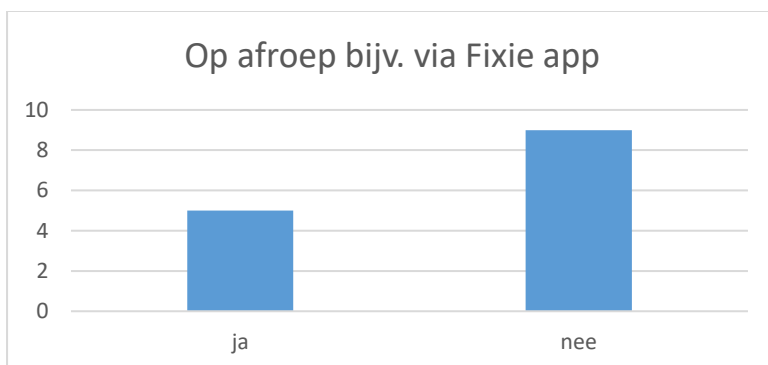

Reacties waren:

- Nee, vind ik qua privacy echt niet kunnen.
- Ja, maximaal 0,05 ct per zak en alleen als dit afval op een vaste dag in de week opgehaald wordt.
- Nee, de zak zou buiten moeten staan ivm de stank. Daar heb ik geen plek voor. Bovendien zou je die dan iedere dag moeten openen, het geen onhandig lijkt. Liever in een container.
- Nee, omdat ik luiers niet langere tijd wil opslaan ivm geuroverlast.
- Nee, in principe niet, we betalen al rioolbelasting en maken daar al minder gebruik van.
- Ja, wel gebruik van maken, maar geen kosten! Want dan hoef ik geen gebruik te maken van een regeling met afvalstoffenheffing en wordt mijn medisch afval gratis wekelijks opgehaald.

10. Een andere manier van een aparte medische afvalroute zou kunnen zijn dat u via de Fixie-app* op uw computer, telefoon (smartphone) of tablet aangeeft medisch materiaal te hebben, welke soort van op afroep opgehaald kan worden. Zou u hier gebruik van maken? Ook hiervoor geldt dan wel dat er speciale afvalzakken gebruikt dienen te worden.

* Fixie-app: een manier om meldingen rechtstreeks bij de gemeente te melden. Dit kan via de computer, smartphone of tablet.

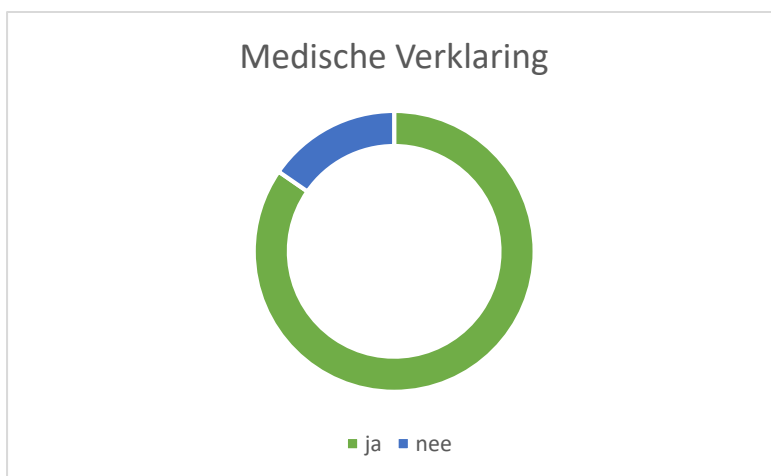

Reacties waren:

- Nee, want ik wil niet dat er een auto medisch afval op komt halen. Het gaat niemand aan wat wij hier gebruiken.
- Ja, lijkt mij een prachtige oplossing, alleen zou ik niet willen betalen voor de speciale zakken. Mijn inziens vervalt hiermee dan de afvalstoffenheffing korting.

- Nee, te ingewikkeld en hiervoor thuisblijven is lastig.
- Nee, want ik wil de luiers niet verzamelen.
- Nee, want kind met beperking die luiers draagt is al duur genoeg. Als de afvalzak een afvalbak is dan vind ik dat oke mits deze niet te groot is.
- Nee, geen regelmaat en afhankelijk.
- Nee, want het is gewoon het beste om de grijze container te gebruiken.
- Nee, het gebruik van de genoemde moderne hulpmiddelen is gezien de hoge leeftijd geen optie.
- Nee, privacy is dan weg.

11. Om in aanmerking te komen voor de Regeling Tegemoetkoming medisch Afval is een medische verklaring of facturen van de apotheek verplicht. Kunt u dit regelen?

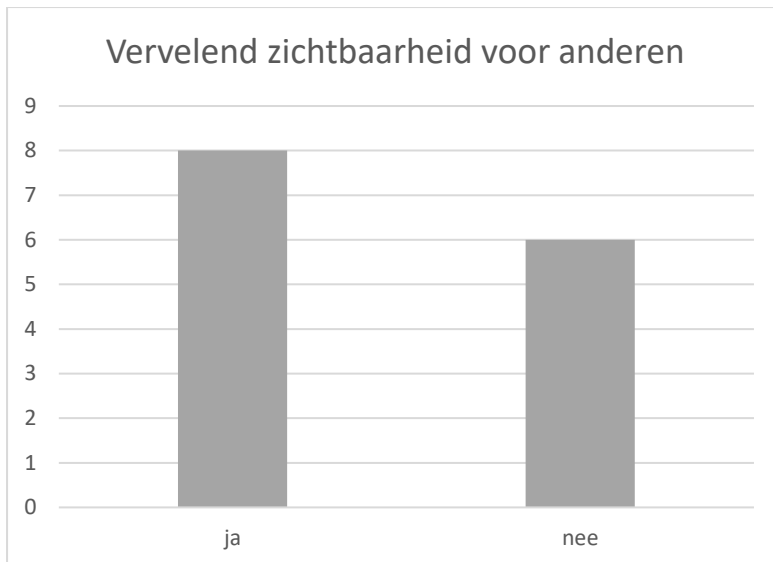

12. Indien u op vraag 11 nee geantwoord heeft, hoe kunt u dan aantonen dat u medisch afval heeft?

Reacties waren:

- Vertrouwen, ik ben niet voor de lol chronisch ziek.
- Door middel van het opvragen van informatie via zorgverzekeraar of via verklaring van landelijke Alcura-apotheek.
- Ik kan overzichten laten zien van de webshops waar ik dit allemaal moet bestellen, een uitdraai van de bestelling, foto van het afval. Evenals dat u welkom bent bij ons thuis om ons afval te beoordelen en mee te denken voor een oplossing. Helaas vraag ik niet voor de lol om ergens van te profiteren korting aan, ik had het liever niet gedaan, want dan had onze dochter deze zorg niet nodig gehad.
- Vrachtbrief van aflevering. De bestelling is een directe opdracht en betaling van de zorgverzekeraar aan de groothandel.

13. Vindt u het vervelend dat anderen kunnen zien dat u medisch afval heeft?

Reacties waren:

- Gaat niemand wat aan.
- Privacy, zeker in dit geval, is voor mij van zeer groot belang.
- Het hoeft van mij niet enorm zichtbaar te zijn.
- Nee, iedereen in de buurt kent de situatie.
- Iemand's privacy wordt verstoord. Het is al erg genoeg als je met een stoma moet leven met alle ongenoegen van dien.
- Omdat ziek zijn al een stempel op mijn leven geeft.
- Dit kan worden gezien als inbreuk op de privacy.

14. Heeft u zelf nog ideeën en/of opmerkingen?

Andere oplossingen

- Relatie leggen met WMO bestand
- Vergoeding via het WMO budget laten lopen
- Plastic 1x in de 2 weken ophalen
- Wat niet past zelf wegbrengen
- Hygiënischer als afval elke week opgehaald wordt

2.3 Samenvatting

- De soorten afval welke het meest aangeboden zullen worden zijn incontinentie- en stomamateriaal. Dit materiaal kan geuroverlast veroorzaken.
- Op de vraag of mensen hun afval kwijt kunnen in de container als deze 1x in de 3 weken geleegd wordt is het gelijk verdeeld, de ene helft geeft aan dat dit gaat lukken, de andere helft geeft aan dat dit niet gaat lukken.
- Er blijkt geen behoefte te bestaan aan een luchtdicht vat waar in de tussentijd het afvalmateriaal in opgeslagen kan worden tussen de ledigingen door.

- Een tegemoetkoming in de kosten wordt positief ervaren door de respondenten. De helft vergoeden vindt men te weinig. Sommigen vinden dat de variabele kosten helemaal niet in rekening gebracht mogen worden.
- Volgens de enquête is er geen behoefte aan een tweede container. Men geeft voornamelijk ruimtegebrek als reden op. Nu de nieuwe rolcontainers uitgerold zijn komen er toch wel een aantal verzoeken binnen om een tweede container, omdat men toch niet uitkomt. Aan deze verzoeken wordt ook tegemoet gekomen.
- Uit de enquête blijkt dat de bereidheid om het materiaal naar een daarvoor bestemde ondergrondse container te brengen laag is.
- Voor een speciale medische afvalroute (herkenbare inzameling aan huis), waarbij bijvoorbeeld elke week of op afroep het materiaal opgehaald wordt is er – om privacy redenen - ook weinig animo.
- Het leveren van een medische verklaring om in aanmerking te komen is voor de regeling is voor de meeste mensen geen probleem.

Aanbeveling

De uitkomst uit de enquête is heel verdeeld, waardoor er geen oplossing is die voor iedereen volledig de lading dekt. Om toch iedereen zoveel mogelijk te kunnen bedienen adviseren we de Regeling Tegemoetkoming Medisch Afval als volgt vorm te geven:

- Men ontvangt (na afloop van het lopende jaar) een vergoeding in de vorm van een bedrag dat gelijk staat aan 10 ledigingen van de rolcontainer of van 60 inworpen in de ondergrondse verzamelcontainer. Hiervoor dient men een aanvraag te doen bij de gemeente.
- Men ontvangt een kosteloze tweede restafvalcontainer die echt alleen gebruik gemaakt mag worden voor het medische afval. Men kan in dit geval dan geen beroep meer doen op de financiële tegemoetkoming zoals hierboven benoemd. Ook hiervoor dient men een aanvraag te doen bij de gemeente.
- Maatwerk in uitzonderingsgevallen in samenspraak met de afvalcoach.